Štev. 111 (Posamezna številka 8 vinarjev.) V Trstu, v petek 26. aprila 1918 Letnik XLIII.

Izhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: Ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne „Edinosti", vpisane zadruge z omejenim poroštvom, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57. — Naročnina znaša: Za celo leto K 31·20, pol leta K 15·60, tri mesece K 7·80, za nedeljsko izdajo za celo leto K 6·20, pol leta K 3·60.

EDINOST

Posamezne številke po 8 vin., zastarele 10 vin. Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin; osmrtnice, zahvale, poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov mm po 30 vin; oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.—; vsaka nadaljna vrsta K 2.—. Mali oglasi po 6 vin. beseda, najmanj pa 60 vin. Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". Plača in tožbe se v Trstu. Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ul.sv. Frančiška As. št. 20. Poštnohranilnični račun št. 841.652.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 25. (Kor.) Uradno se razglaša:

Ob gornji Devoli v Albaniji smo odbili v zadnjih dneh izvršene francoske sunke. — Na jugozapadu nič novega.

Načelnik generalnega štaba.

NAŠE VOJNE LADJE PRED VALONO.

DUNAJ, 25. (Kor.) Iz vojnega poročevalskega stana se javlja: Naše lahke pomorske sile so izvršile v zadnjem času ponovno sunke proti Otrantskemu prelivu, ne da bi zapazile pri tem kak parniški promet ali kake strašne ladje. Pri nekem podvzedovanju oddelka torpedovk v noči od 22. na 23. t. m. so bili pri Valoni opaženi in napadeni sovražni rušilci. Po kratkem topovskem boju, tekom katerega so bili opaženi dobri udarci, so posegle iz alarmiranega pristanišča v boj številno močnejše enote. Ker je bil namen sunka, vznemirjanje prometa v prelivu in alarmiranje sovražnih vojnih pristanišč, dosežen, je bil boj prekinjen. Neki sovražen rušilec je obstal vsled težkih poškodb na mestu, neki drug je krenil v Valono. Lastne enote niso imele niti izgub niti poškodb.

Letalski boji pred Rovinjem.

DUNAJ, 24. (Kor.) Ko je dne 22. aprila popoldne nekaj naših ladij manevriralo na morju, so bile napadene od 5 italijanskih letal, ki so zmetala svoje bombe brez uspeha. Sovražna letala so bila pregnana. Pri tem je vodilni letalskega čolna »A 79«, praporščak Ernest Strecker, v boju s tremi letali eno sestrelil, ki je moralo pristati pred Rovinjem. Letalec je bil ujet.

NEMŠKO.

BEROLIN, 25. (Kor.) Veliki glavni stan javlja:

Zapadno bojišče. — Na bojišču ob reki Lys se je močan protinapad Francozov proti višini Hengehegh izjalovil s težkimi izgubami. Krajevni boji severozapadno Bethuna, pri Festubertu in na obeh straneh Scarpe. Južno Somme smo napadli Angleže in Francoze pri in južno Villers Bretonneuxa. Po hudem boju se je prerila naša pehota skozi gnezda sovražnih strojnic. Podpirali so jo pri tem z uspehom oklopni vozovi. Zavzeli smo vas Hangard, za katero je bilo že toliko bojev. Na vzhodnem bregu Avre smo potisnili naše črte na višine severovzhodno Castela. Sovražnik je izvrševal s svojimi na bojišču pripravljenimi in na pomoč prihitelimi četami ves dan srdite protinapade, ki so se krvavo razbili. Srdili boji so se nadaljevali v osvojenem ozemlju celo noč. Ujeli smo nad 2000 mož in uplenili 4 topove in mnogo strojnic.

Na drugih bojiščih nič novega.

BERLIN, 25. (Kor.) Veliki glavni stan javlja: 25. aprila zvečer:

Armada generala Siksta Armina je v boju za Kemmel.

Prvi generalni kvartirmojster pl. Ludendorff.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko poročilo.

24. aprila. — V asiaški kotlini so angleški poizvedovalni oddelki odgovorili na napad sovražnih oddelkov in jih prisilili k umiku. Pozneje je naše topništvo sovražne oddelke, ki so prodirali proti Caberlabi, pognalo v divji beg. Neka četa, ki se je približala našim črtam južno Stoccaredde, je bila napadena in razpršena z ročnimi granatami. Po drugih odsekih fronte, od Tonale do Piave, obojestransko patrulno gibanje. Naši so se polastili v kotlini Alana več strojnic in pušk. Angleški letalci so sestrelili dve sovražni letali nad Levicom, dve na Lisserjem, peto so sestrelili naši letalci pri Vidorju.

Francosko poročilo.

24. aprila pop. — Med Sommo in Avro je bilo sovražno streljanje tekom noči na francoski in angleški fronti skrajno srdito. Posebno pri Villers Bretonneuxu in Hangardu je francosko topništvo jako krepko odgovarjalo nemškim baterijam. Ob Ailetti in pri Avocourtu smo ujeli več mož. Na ostali fronti topovsko streljanje s presledki.

24. aprila zvečer. — Po celi vrsti divjih napadov se je sovražniku posrečilo, da se je ustalil v lesovju severno Hangarda, istotako tudi v vzhodnem delu vasi, ki so ga branile naše čete z vso srditostjo.

Dogodki na morju.

LONDON, 25. (Kor.) Admiraliteta poroča: Vsled pomorske akcije proti sovražni obali so izvrševali včeraj dopoldne naši letalci opazovanja in napade z bombami. Vsled oblakov je bilo opazovanje težavno in zato so se spustila naša letala do 50 čevljev nizko. Ko se je zjasnilo, so bile z daljave 20 jardov ob pomolih v Zeebrügge in v Ostende opažene potopljene ladje, ki se nahajajo med pristaniškimi nasipi in zapirajo večji del pristanišča. Na cilje ob obali je bilo zmetanih veliko število bomb.

LONDON, 25. (Kor.) Reuter poroča: Iz poročil udeležnikov pri napadu na Zeebrügge izhaja sledeče: Vhod v Zeebrügge je blokiran od dveh potopljenih križark. Zatvornice so bile razstreljene. Neki nemški rušilec je bil torpediran, neki drugi povožen, tretjega pa je potopil oddelek, ki se je izkrcal. Lope z velikimi municijskimi zalogami na pomolu so bile uničene. Viadukt med pomolom in celino je bil porušen. Ko se je napadni oddelek formiral na pomolu, se je postavil neki močen Nemec v bran, ki pa je bil ubit z gorjačo. Par mož napadalnega oddelka je zavzelo neki nemški rušilec, še predno je zamoglo moštvo na krov. Nemci so bili pobiti, še predno so zamogli na ladjo. Neki nemški rušilec, ki je poizkušal iz pristanišča, je bil povožen in prerezan na dvoje. Ko je napadalni oddelek zapustil pomole, je vihrala na njih angleška zastava.

LONDON, 25. (Kor.) Reuter poroča: Po pripovedovanju dveh častnikov »Vindictiva« so se angleške ladje, ki so izvršile napad na Zeebrügge, približale obali pod zaščito oblakov dima, ki so se raztezali od Zeebrügga do Ostende. Nemci so bili dolgo časa v zmoti, toda, kakor hitro so opazili angleške ladje, so otvorili bombardmá, ki se je razvil v kratkem v neopisni brzostrelni topovski ogenj. Izmed ladijskih mostov za izkrcevanje, ki so bili na krovu »Vindictive«, sta ostala le dva porabna. Izkrcane čete so imele vsled granatnega ognja težke izgube. Izkrcani oddelek je zmetal na neki rušilec 50 ročnih granat, ki so povzročile močno eksplozijo, nikakor pa se ni mogel približati nekemu drugemu rušilcu. Izkrcane čete so izvršile tudi napad na neko baterijo, a o uspehu ni nič znanega. Pri povratku na »Vindictive« je nudil gornji krov ladje strašen prizor. Bil je poln krvi. Povsod so ležali mrtveci in ranjeni; krik slednjih je bil pretresujoč. Z naiskrajnejšo hladnokrvnostjo je izdal kapitan »Vindictive« klub strašnemu ognju svoje ukaze in je spravil svojo ladjo pod zaščito oblakov dima na varno. Dva potapljalna čolna sta razstrelila pod viaduktom v Zeebrügge dve toni eksplozivnih snovi, da prepročita prihod ojačenj z obale.

LONDON, 25. (Kor.) Reuter poroča: V priznanje činov pri vodstvu akcij proti Zeebrügge in Ostende je imenoval kralj podadmirala Keyesa za viteza Bathovega reda. Poveljnik Karpender, ki je poveljeval ladji »Vindictive«, je bil imenovan za kapitana.

BERLIN, 25. (Kor.) V vodovju krog Anglije je bilo potopljenih zopet 22.000 ton.

BERN, 24. (Kor.) Po poročilih francoskih listov je bil francoski parnik »Mere« (4000 ton) od nekega nemškega podvodnika potopljen.

Bombardiranje Pariza.

PARIZ, 24. (Kor.) Dalekonosni top je tudi danes obstreljeval pariško ozemlje. Zaznamovati ni nobenih žrtev.

Buri za Angleže.

ROTTERDAM, 25. (Kor.) »Daily Telegraph« poroča iz Johannisburga: Dosedaj zavlačevani vpoklic vseh vojaški dolžnosti podvrženih je bil sedaj sklenjen. Vsi moški od 18½ do 41 leta so pozvani, naj se stavijo v službo dežele. V prvi vrsti prihajajo v poštev neporočeni, v drugi oni, ki so se poročili tekom vojne in v tretji poročenci starosti, ki odgovarja sposobnosti za službovanje. Občinski svet, trgovinska zbornica, rudokopi in drugi veliki delodajalci so dovolili, da se izplača neporočenim četrtinka in poročenim polovična plača tekom njihovega delovanja v javnem interesu.

Demisija japonskega zunanjega ministra.

PARIZ, 24. (Kor.) Agence Havas poroča iz Tokija: Odstop zunanjega ministra Motona je posledica njegovega zdravstvenega stanja. Motono radi svoje bolezni že več tednov ni mogel v urad.

Nizozemska v stiski.

HAAG, 25. (Kor.) Zunanji minister je izjavil danes v prvi zbornici, da nikakor ne more prikrivati zbornici, da je položaj glede vprašanja peska in grušča jako resen. Več o tej stvari ne more povedati.

Nemške sodnije v Belgiji.

BRUSELJ, 24. (Kor.) Skupne odredbe generalnega guvernerja in generalnega kvartirmojstra določajo ustanovitev nemških sodišč za Flandrijo in Valonsko. Ustanovljena bodo cesarska okrajna sodišča, ki bodo sodila po deželnih zakonih, toda na podlagi nemškega pravnega reda v civilnih in kazenskih stvareh. Justična uprava bo slejkoprej v rokah upravnega načelnika.

Srbski kraljevič Aleksander v Atenah.

MILAN, 24. (Kor.) Glasom »Secola« je prispel kraljevič Aleksander srbski v Atene, da vrne grškemu kralju poset v Solunu.

Demisija besarabskih ministrov.

BUKAREŠT, 25. (Kor.) Dne 22. t. m. so besarabski ministri odložili svoja mesta. Dva Besarabca, Juculez in Ciuhureanu, sta zaprisegla pred kraljem. Za začasno upravljanje Besarabije bodo imenovani prefekti, ki bodo delovali sporazumno z direkcijskim svetom. Direktorji so zastopniki ministrstev in bodo odstopili, kakor hitro bo konstituanta izvršila spremembe romunske ustave v smislu besarabskih pogojev.

BUKAREŠT, 23. (Kor.) Ukrajinska vlada je imenovala člana kijevske rade Galagana za diplomatičnega zastopnika pri romunski vladi.

Nemčija in žito za Švico.

BEROLIN, 24. (Kor.) K poročilu švicarske depešne agenture, da je Nemčija zagotovila svobodno uvažanje žita za Švico, poroča Wolffov urad s pristojne strani: Poročilu je treba dostaviti par pripomb. Res je sicer, da hočejo nemška vlada vsled stiske, v katero je prišla Švica vsled izstradalne vojne ententa, zagotoviti švicarskim ladjam kljub vseh velikih težkoč prosto vožnjo, vendar pa je bila švicarska vlada izrecno naprošena, da pove narodu jasno, da bodo mogoče šele po preteku treh mesecev prejele vse na morju se nahajajoče nemške vojne ladje ta ukaz, čeprav je bil izdan že sedaj. Opozorjeno je bilo dalje na to, da bo izvajanje te obljube pred potekom treh mesecev silno otežkočeno, ker sili predsednik Združenih držav v ameriških pristaniščih protipostavno zaplenjene nizozemske ladje tudi k temu, da naj plujejo mesto z nizozemsko z ameriško zastavo, kadar so v službi Švice. Ako torej kaka na odprtem morju nahajajoča se nemška ladja iz bodisi kteregakoli vzroka ne bi prejela imenovanega ukaza in bi vsled nepoznanja obljube potopila kako z blagom za Švico obloženo ladjo, potem torej ne bi zadela krivda nemške vlade, ampak le predsednika Združenih držav ameriških.

Nadvojvodinja Marija Terezija v Sofiji in Belgradu.

SOFIJA, 25. (Kor.) Včeraj sta prispeli semkaj nadvojvodinja Marija Terezija in grofica Bardi. Vsled odsotnosti kralja in prestolonaslednika, ki sta se nahajala v glavnem stanu, sta bila sprejeta visoka gosta od princa Cirila in princezinje Evdoksije. Nadvojvodinja in grofica ste si ogledali bolnišnico avstro-ogrske zdravstvene misije, kakor tudi neko bolnišnico bolgarskega Rdečega križa in ste posetili grob kraljice Eleonore, kjer ste bili dalje časa zatopljeni v molitev. Po povratku kralja in prestolonaslednika se je vršila včeraj rodbinska pojedina kraljeve rodbine in visokih gostov. Kralj Ferdinand je podelil gospej nadvojvodinji novo ustanovljeni red bolgarskega Rdečega križa prvega razreda in grofici Bardi isti red drugega razreda. Včeraj zvečer sta visoka gosta odpotovala, da se vrneta preko Belgrada na Dunaj.

BELGRAD, 25. (Kor.) Nadvojvodinja Marija Terezija je prispela v spremstvu grofice Bardi danes semkaj. Ogledala si je bolnišnico in znamenitosti mesta in trdnjave.

Ogrska kabinetna kriza.

BUDIMPEŠTA, 24. (Kor.) Narodna delovna stranka je imela danes konferenco, na kateri je razpravljala o indemnitetni predlogi. Tekom konference je imel grof Tisza govor, v katerem se je izrekel za votiranje indemnitete, ker mora biti normalni razvoj državnih financ zagotovljen, na čemer tudi čisto nič ne izpreminja dejstvo, da nima dežela v tem trenotku nobene odgovorne vlade. Glede krize je izjavil grof Tisza, da je morala nastopiti, ker je prejšnja vlada vztrajala na svojem stališču, ki je nasprotovalo velikim političnim interesom, ki zahtevajo rešitev tega vprašanja potom kompromisa. Naše politično delovanje, je naglašal Tisza, stremi za tem, da se obvaruje narod pri rešitvi volilnega vprašanja nevarnosti skrajnega radikalizma. Mi želimo, da ustvari nova vlada na Ogrskem tako stanje, ki bo omogočilo združenje vseh narodnih sil v častni službi eksistenčnih interesov. Konferenca je sklenila, da naj se indemnitetna predloga votira.

BUDIMPEŠTA, 25. (Kor.) Poslanstvo designiranega ministrskega predsednika Szterenya, ki je imelo včeraj dozdevno že uspeha, se je glasom večernih listov ponesrečilo. Szterenyi je, kakor znano, nastopil z načrtom, da naj se zborniška rešitev volilne predloge odloži na jesen. Med tem se je pojavilo tozadevno tudi v vladni stranki sami nasprotje. Tudi grof Tisza je izjavil, da se njegova stranka z odgoditvijo volilne reforme ne more zadovoljiti, ampak zahteva takojšnja pogajanja v dosego kompromisa. Vsled teh okoliščin bo Szterenyi najbrže odložil svojo misijo. Sliko položaja pojasnjuje današnji govor ministrskega predsednika dr. Wekerleja, ki je jako toplo priporočal sporazum in pripominjal, da je samo s trohico dobre volje mogoče premagati nasprotstva in da zamorejo po demisiji oni člani kabineta, ki so za sporazum, neovirano izražati svoje osebno prepričanje.

Brambni odsek poslanske zbornice.

DUNAJ, 25. (Kor.) V brambnem odseku je brambni minister na predloge posl. Kaline imenom »Češkega Svaza« dne 23. t. m. glede odklonitve odobritve cesarske naredbe z dne 1. majnika 1915, izjavil, da je imel že ponovno priliko, da precizira stališče vlade napram kaki taki eventualnosti in da naglaša ponovno, da je ta predlog, čegar morebitni sprejem bi povzročil vacuum, za vlado in vojaško upravo absolutno nesprejemljiv. Glede izjave »Češkega Svaza« k temu je minister pooblaščen od ministrskega predsednika, da imenom vlade najenergičneje zavrne izvajanja te izjave, ki so v nasprotju z avstrijsko državno mislijo in so zato popolnoma nerazpravljiva.

Ogrska in Avstrija.

II.

Ob enem pa je industrializacija Ogrske med vojno presenetljivo napredovala. Vsled visokih cen, ki jih dovoljuje vojna uprava — 66 odstotkov plačuje Avstrija! — je mogla Ogrska med vojno ustvariti mogočno vojno industrijo, ki bo po vojni tvorila seveda jedro velike ogrske strojne, avtomobilske in lokomotivne industrije. Vrhu tega je ogrska vlada metodo državnega upravljanja, potrebno v vojni, porabila v to, da je pospešila razvoj ogrske industrije, da bi avstrijsko industrijo za vse čase izključila z ogrskega trga! Karakteristično je, da celo pristaši državnega upravljanja pri nas, ki so sami na čelu central, naglašajo, da treba po vojni čim prej preiti k svobodni trgovini, kajti te omejitve prometa porablja ogrska vlada v to, da bi onemogočila razpečavanje izdelkov avstrijske industrije na Ogrskem. Ali, avtor v »Arbeiter-Zeitung« je prepričan, da se bo ogrska vlada ravno iz tega vzroka tudi po vojni držala teh omejitev, vsled česar bi nam enostranska povratev k svobodnemu prometu nič ne koristila!

Tudi pri razdeljevanju surovin, ki se dobivajo iz inozemstva, je znala Ogrska vlada zagotoviti svoji industriji — privilegij. Take surovine se namreč porazdeljujejo med Avstrijo in Ogrsko po »kvotnem ključu«. Ogrska dobiva 34 odstotkov, četudi nje industrija, ki predelava surovine, iznaša le 10 odstotkov take industrije v monarhiji. Temu je posledica ta, da more Ogrska svoje industrijske obrate še zaposlovati v polni meri, dočim mora v Avstriji sedem devetin obratov mirovati! Če se to porazdeljevanje surovin ohrani tudi po vojni v prehodnem gospodarstvu, ko dovažanje inozemskih surovin zadobi zopet večo pomembnost: potem se konkurenčno razmerje med avstrijsko in ogrsko industrijo popolnoma in trajno izpremeni na škodo Avstrije!

Slednjič prihaja še to, da Ogrska na čudovit način bogati od — tihotapske trgovine. Velike množine žita se utihotapljajo iz obmejnih galiških okrajev, torej iz Avstrije. Potem pa nam Ogrska izkazuje še veliko milost, če nam isto žito zopet prodaja po veliko viših cenah!

Centralna nakupovalnica porazdeljuje iz inozemstva nabavljena živila med Avstrijo in Ogrsko v razmerju 7 : 5. (Tu »kvotni ključ« ne velja!) In po velikem delu je to blago, ki ga Ogrska ne porablja sama, ampak je prodaja Avstriji za veliko višje cene!! Kader koli centralna komisija za proučevanje cen določa pri nas kako najvišjo ceno, vsikdar odhaja blago na Ogrsko, da se vrača potem k nam po silno povečanih cenah. Ker se na Ogrskem svobodno trguje z mnogokaterim blagom, ki se v Avstriji državno upravlja, so s tem odprta vrata na stežaj za tihotapsko trgovino iz Ogrske. To je postalo v neprecenljiv vir za obogatbo Ogrske.

Ogrska izide iz te vojne gospodarsko neznansko ojačena. Povišena gospodarska moč se bo izpreminjala seveda tudi v politično moč. Ravno na tem ima madjarska oligarhija največji interes. Če bo imela v važnem času sklepanja miru in v prehodnem gospodarstvu odločilno moč in vodstvo monarhije v svojih rokah, potem bo skušala sklepe miru z balkanskimi državami prilagoditi svojim gospodovalnim interesom, zahtevajočim, da se južni Slovani zatirajo ter da se poljedelskim produktom Balkana zapro meje! Potem bo tudi ob obnovljenju nagodbe med Avstrijo in Ogrsko skušala avstrijskim industrijskim izdelkom zagraditi poti do ogrskega trga. Vsebino skupnega carinskega tarifa in trgovinskih pogodb, ki se bodo sklepale po vojni, določi v interesu ogrskih agrarcev.

In pri tem niti ne gre za kako nadvladje madjarskega naroda, marveč za nadvladje tistega ožjega kroga, ki po milosti volilne pravice privilegijev vlada nad Ogrsko. Naš davčni prispevek za vojsko se poviša za stotine miljonov s tem, da se na Ogrskem cene žita določajo za toliko in toliko više, nego v Avstriji.... Grozi nam neposredna gospodarska in politična nevarnost. Kajti v Avstriji je vsak demokratičen razvoj nemogoč, dokler so ogrski magnatje največa sila v monarhiji, kajti ti se boje, da bi politični napredek v Avstriji deloval na ljudske mase in narodnosti na Ogrskem! V tem vidijo magnatje nevarnost, ki jo odvračajo z vso silo svojega vpliva.

Od siromašnega Seidlerja ne moremo pričakovati, da bi bil dorasel Tiszi. Ali, avstrijski parlament bo moral pokazati, da zna braniti življenske interese Avstrije. Če bo avstrijski parlament mirno trpel Buriana — to kreaturo Tisze, recte: ogrske oligarhije — potem pa res ni več pomoči za Avstrijo!

* * *

Ali niso vse te ugotovitve, ti konkretni podatki, mogočen dokaz za našo trditev, da naši monarhiji treba enotnega gospodarskega teritorija, dokaz, da dualistični ustroj, ki daja vso moč v monarhiji v roke madjarske oligarhije, izkoriščajoče to moč na najbrezobzirneji in najnesramneji način, je v pogubo za monarhijo; dokaz, da ob sedanjem gospodarskem zistemu ne koristijo nobene in še tako pametne odredbe, če se izvajajo le enostranski, le v naši polovici?! Zato ponavljamo in kličemo vnovič: rešitev za monarhijo pride v tem, da se narodi nacijonalno ločijo po samostojnih državnih tvorbah, a potem da se združijo v federativne državo s skupnim gospodarskim teritorijem, vsi enako obremenjeni in enako uživajoči, nobeden med njimi izkoriščan po drugem, in vsi združeni za pospeševanje in brambo skupnosti napram vnanjemu svetu. Le taka uredba poda narodom državno misel, ki je doslej — ni!

Razne politične vesti.

Slovani pri ministrskem predsedniku. Z Dunaja poročajo 24. t. m. nemški listi: Danes so prišli k ministrskemu predsedniku poslanci Habermann, Hruban, dr. Korošec, Pogačnik, Stanek in Tusar kot zastopniki Češkega svaza in Jugoslovanskega kluba in so ga vprašali, ali so nemške meščanske stranke v resnici predložile enostransko nacijonalne in na preganjanje Čehov in Jugoslovanov usmerjene zahteve, in ali je ministrski predsednik voljan izpolniti te zahteve, morda v nagrado za to, da niso samo nemške meščanske stranke, temveč tudi stranke gosposke zbornice odpovedale zvestobo prestolu in državi. Ministrski predsednik je priznal, da se je zadnji čas razpravljalo o znanih zahtevah nemških meščanskih strank, izjavil pa je, da doslej še ni bilo nikakršne odločitve. O krivičnosti napram kateremukoli narodnemu plemenu ne more biti govora. Zastopniki imenovanih skupin so povedali jasno ministrskemu predsedniku, da bi vsako preganjanje njihovih narodnih plemen in enostransko reševanje zahtev nemških meščanskih strank naletelo na najmočnejši odpor in ogrozilo obstoj parlamenta.

Nemci in vlada. Z Dunaja se poroča 24. t. m.: Ministrski predsednik je danes nadaljeval svoje konference z voditelji nemških strank in je dopoldne ponovno sprejel posl. Waldnerja, Urbana, Teufla in Finka. Kakor se čuje, naletavajo baje na znatne težave želje alpskih Nemcev, ki poudarjajo, da imajo Jugoslovani svojega zastopnika v kabinetu, dočim pa koristi njihovih skupin nimajo v kronskem svetu neposrednega podpiratelja. Dalje vlada nejevolja baje tudi zato, da se v nasprotju z vladnimi zagotovitvami še vedno ni nič ukrenilo za ustanovitev nemške navtične šole v Trstu. Kakor se čuje, je vlada pripravljena ugoditi agrarskim željam in dovoliti poljedelcem razne olajšave. — Zadnje dni so se vršili razgovori poslancev nemško-svobodomiselne smeri, ki so se bavili z odnošajem nemškonacijonalnih strank napram vladi in z vodstvom poslov v vodilnem odseku nemškonacijonalnih strank, med katerimi in željami nemškega prebivalstva po umenju večine poslancev ni več potrebnega soglasja. Sedaj se bodo bavile s to stvarjo posamezne stranke, da pouče o njej tudi vlado. — V današnji seji nemške radikalne stranke se je sklenilo, da se, ko se zopet sestane državni zbor, vloži nujno vprašanje o prehranjevanjskih razmerah v nemškem delu Češke, potem pa glede protislovja med govorom bivšega ministra zunanjih stvari, grofa Czerninа dne 2. aprila in nagovorom ministrskega predsednika dr. pl. Seidlerja zahteva pojasnilo. Končno se je sprejela naslednja resolucija: Nemškonacijonalne stranke morejo podpirati samo tako vlado, ki 1. podaja jamstvo, da bo zunanjo politiko vodil odgovorni minister za zunanje stvari ob izključenju vsakega vpliva z neodgovorne strani na dosedanji način v sporazumu z zavezno nemško državo; 2. ki udejstvi samostojnost in samoupravo nemške Češke ob izvedbi narodne razdelbe in 3. trajno zagotovi dovoljno oskrbo nemške Češke z živili in premogom.

Ogrska volilna reforma. Naglasivši, da vsaka reforma imej tendenco zboljšanja — ker drugače ni reforma — pripoveduje praška »Union«, kako da reforma, ki bi jo »demokratje« ogrski hoteli uvesti, nima te, ampak nasprotno tendenco. Spor ne vihra radi boljše razdelitve volilnih okrajev, ampak gre za čim večjo omejitev volilne pravice, oziroma za čim večje otežkočenje izvrševanja volilne pravice za nemadjarske narodnosti, torej v resnici večine prebivalstva. Gre za politično zatiranje Nemadjarov. Praški list podaja zanimive podatke o porazdelitvi iz leta 1848., ki odgovarja narodnim razmeram. To porazdelitev so sicer odpravili v politični upravi in v volilnem redu. Po tedanji porazdelitvi odpada od 413 volilnih okrajev 191 na madjarske okraje, 90 na slovaške, 10 na maloruske, 15 na srbsko-hrvatske, 92 na romunske in 15 na nemške. Madjari bi bili torej s 191 volilnimi okraji v manjšini napram 222 Nemadjarom! Po nekem izkazu iz predzadnjega zasedanja pa so imeli Nemadjari od 222 mandatov v resnici celih — devet! 7 Romunov in 2 Srba-Hrvata. V zadnjem zasedanju sta prišla zraven 2 Slovaka, zato pa je Srbom-Hrvatom ostal le eden, a Romuni so izgubili dva mandata! Interesantno je tudi dejstvo, da se vladajoča Tiszova stranka po večini sestavlja iz zastopnikov nemadjarskih okrajev. Med zastopniki madjarskih okrajev so v manjšini in do večine jim pomagajo — Nemadjari. V tako imenovanih narodnostnih okrajih izvoljeni poslanci maloriziraio tisto, ki so jih volili madjarski volilci! Kolika ironija usode! Wekerle se pritožuje (oziroma: se je pritoževal) radi prevladja Tiszove garde, da-si je večina zares madjarskih okrajev na njegovi — na strani Wekerla. Ali, tudi on je Madjar dovolj, da ne sme in ne more izdati te — kupčijske tajne madjarstva.

Grof Czernin in njegovi slavitelji. Bivši minister za vnanje stvari je imel celo armado slavitelјev. Koliko iz uverjenja in koliko iz — drugačnih razlogov: to je kočljivo vprašanje, s katerim se nočemo dalje baviti. Grof Czernin je bil minister za vnanje stvari, kakršnega Avstrija že dolgo, dolgo ni imela. Jasnega in velikega pogleda, širokih horizontov, velikih konceptov, pravega smisla za koristi in potrebe monarhije, je prinesel mož globoke misli in odločnega dejanja: da je v doslej nekako zaspano, pasivno vnanjo politiko prinesel nove, sveže in osvežujoče sape ter pridobil monarhiji ugleda in moči, kakor ga že davno ni imela. Dočim je bila poprej indolentna, ustrezajoč le najnujnejim potrebam od danes do jutri, da je postala pod Czerninom podjetna, inicijativna, postavljajoč monarhije cilje, ki jih mora zasledovati v bodočnosti. Skratka: mož, ki ga je dobrotno nebo naklonilo monarhiji v nje srečo in ponos. Seveda je to kristalno čisto vino proslavljanja nekoliko kalilo dejstvo, da so n. pr. pokojnega Aehrenthala radi njegove balkanske, ali točneje rečeno: bosenske politike — istotako slavili ter da se je pozneje sodba precej drugače glasila. Očitalo se mu je, da je njegova politika ostavila elemente, ki so mnogo pripomogli k poznejim komplikacijam balkanske politike in navzkrižjem zlasti z Rusijo. Tudi o grofu Czerninu si danes objektivno sodeči ljudje ustvarjajo sodbe, ki niso ravno v soglasju z gori omenjenimi slavospevi. Incident s francoskim ministrskim predsednikom, in onim pismom našega vladarja ter nastop Czerninov proti Čehom so povzročili njegov — padec, ki ne govori le diplomatiški višini tega državnika. Ko govorimo

---

PODLISTEK.

Pustolovčevi zapiski.

Roman. Iz francoskega prevedel A. R.

— Res je.

— In še vedno misliš tako?

— Še vedno.

—Kar sem ti povedala sedaj, torej prav nič ne vpliva nate?

— Kar si mi povedala, mi je nerazumljivo.

— Torej nočeš govoriti z mojim očetom?

— Sedaj ne.

— Marcijal, premisli stvar in bodi usmiljen z menoj.

— Ubogo dete, ravno ker te ljubim, ne storim, kar zahtevaš od mene.

— Še je čas; privoli.

— Nemogoče.

— Potem vem, kaj naj storim....

— Kaj misliš?

— To izveš jutri.

— Kaj nameravaš? Odgovori.

— Marcijal, bodi usmiljen in pusti mi, da vsaj svobodno mislim in storim, kar hočem.

— Nesrečnica, sama hočeš v pogubo! Zdelo se mi je, da nameravaš storiti nekaj groznega, in zato sem te prosil za ta ponočni sestanek.

— Res? — je dejala Luiza z rezko ironijo.

— Če me ne boš poslušala, če mi ne boš verjela takrat, sva izgubljena oba.

— Govori. Kaj naj poslušam, kaj naj verjamem?

— Isto, kar sem ti rekel že tolikokrat, kar vzbuja tvojo nejevoljo, kar te razburja.

— Kaj?

— Še je čas; še morava čakati.

— Čakati, vedno, vedno čakati! Ali me nisi razumel? Marcijal, ni več časa! Prvo, kar storim jutri, bo, da pojdem k očetu in mu povem vse....

— In jutri, isti trenutek, ko storiš to, najni otrok ne bo imel več očeta, kajti s to pištolo si poženem kroglјo v glavo.

Marcijal je ob teh besedah pomolil prestrašeni Luizi pištolo pred oči.

— Usmrtiti se hočeš? — je vzkliknila. — Raišinien nelevolio: se torej ustreliš, kot pa da bi priznal najin pregrešek? Rajši umreš, kot pa popraviš pogrešek? Ali je mogoče, da tako govoriš z menoj?

Sledil je kratek molk, potem pa je hipoma šinila Luizi v glavo strašna slutnja. Zdelo se je, da so se ji oči povečale, da bi tem porazneje zadela s svojim pogledom ljubimca, ko je pošepetala:

— Marcijal, ali si oženjen?

— Ne, — je odgovoril s trdnim glasom, — prisegam ti na Boga.

— Kaj je torej? Svoboden si, plemič si, moj oče te ima rad; sicer bi se zelo razjezil, toda končno bi vendar odpustil in privolil, da se vzameva. Zakaj se upiraš tako trdovratno? Marcijal, ali naj mislim, da si morda prej zakrivil kak nečasten zločin, da imaš na svoji preteklosti in svojem imenu kak onečaščujoč madež?

Marcijal je pobledel ob teh besedah. Obrvi so se mu zopet nagrbančile, toda vse to ni trajalo dolgo in Luiza tudi ni opazila ničesar, kajti znal se je premagovati tako dobro, da je mogel odgovoriti popolnoma mirno in z resnično ali pa dobro hlinjeno prisrčnostjo:

o slaviteljih grofa Czernina, nam je na mislih tudi dunajska »Information« iz posebnega razloga, ki ga označimo niže doli. Tudi »Information« je govorila v samih superlativih o državniških in diplomatskih kvalitetah grofa Czernina. Ni ga bilo še takega! — do take trditve so se vzpenjali slavospevi v rečeni publikaciji. In kar treba posebno podčrtati: »Information« je ostala zvesta v proslavljanju svojega idola tudi po njegovem padu. To je vsekako nekaj nenavadnega, kajti navadno se dogaja, da se slavitelji po padu oboževanca — poizgubijajo, da potem slave .... drugo veličino. »Information« pa je ostala pri tem, da je izguba Czernina nepopravljiv udarec za monarhijo. Nu, vprašanje, kako sodi rečeni list o grofu Czerninu, ni za nas tako važno, da bi se tu bavili žnjim. Je pa neko drugo dejstvo, radi katerega vendar-le pišemo o stvari. »Information« je namreč tip tistih redkih nemških glasil, ki včasih celo zelo rezko obsojajo vso nemško politiko napram nenemškim narodom kot pogubno za državo. Vedno naglaša zvestobo, lojalnost in zasluge nenemških narodov za državo! Tako stojimo pred zagonetko: »Information« je slavila Czernina tudi še potem, ko je v svojem govoru tako krvavo žalil nenemške narode!! Seveda ni slavila onega žaljenja, pač pa jej je bilo vse drugo v Czerninovem govoru višek državniške modrosti in patrijotizma. Ali, nam je dovolj, da ni — in sicer najostreje — obsodila tistega nezaslišanega, ker skrajno krivičnega in zato tudi s stališča državnega interesa pogubnega afronta, ker naperjenega proti narodu, ki je po svoji kulturni višini, gospodarski sili, narodni samozavesti in politični zrelosti najvažnejši v tej državi, k čemur se pridružuje še dejstvo, da so bili po tistem napadu zadeti in globoko užaljeni tudi vsi drugi nenemški narodi. »Information« je ponosna na svoje kristalno čiste avstrijstvo, a posebej se tudi rada ponaša s svojo nepristranostjo, objektivnostjo napram narodnim bojem, da, celo z dobrohotnostjo do slovanskih narodov, zlasti do Jugoslovanov! S tem večo pravico jo moremo apostrofirati: ali jej nista velevala avstrijski patrijotizem in lojalnost napram narodom, da bi z mesta najostreje obsodila tisti Czerninov napad, četudi bi bila sicer vse drugo hvalila?! V nekem poznejem spisu, v katerem je zopet slavila Czernina, je pač omenila tudi ta napad. Toda, na zelo čuden način! Zvenelo je tako, kakor da je ravno tudi radi tega dogodka obžalovati padec Czernina. Menila je namreč, da bi bil Czernin, če bi bil ostal na krmilu, s svojo diplomatsko sposobnostjo in svojim taktom znal aplanirati stvar s Čehi ..... Ali ne sluti »Information«, da je s tem izrekla hudo sodbo o državniški modrosti in taktičnosti grofa Czernina? Kajti zares bistroviden državnik ne bo govoril na adreso javnosti nič takega, kar mora pozneje — popravljati. »Information« pa nam je dala pouka, kako malo vere smejo imeti narodi do — takih prijateljev, ki slavijo mogotce, tudi potem, ko so s kruto roko definitivno raztrgali vsako vez med seboj in narodi.

Irska daja pouka! V Irski vre! Pripravlja se upor katoliških Ircev! Celo škofje nalagajo duhovščini, naj pozivlja vernike, naj ostanejo trdni, naj ne odnehajo! Ali, vzrok sedanjemu uporu ni tisti stari, historiški, ni v vprašanju home-rule, zahtevi po samoupravi, ampak plamenico v streho je vrgla angleška vlada sama, hoteč prisiliti tudi Irce v vojaško obveznost. Ta namera vlade je vzburila irsko ljudstvo do skrajnosti. A srditi upor, ki grozi, je za Anglijo tem resneji in nevarneji dogodek v sedanjem času, ko je Anglija zapletena v gigantski boj proti vnanjim nasprotnikom in ko jej na zapadnem bojišču z vsakim dnem grozi velik in porazen udarec od strani silne ofenzive nemških čet. Po uporu Ircev bi mogla priti Anglija v naravnost obupen položaj, ker bi imela silnega sovražnika pred seboj in nevaren upor za hrbtom. In če motrimo to situvacijo, kakor grozi Angliji, radi zahtevane uvedbe vojaške obveznosti tudi na Irskem, nam mora priti na misel tisti znani rek: vse se maščuje na tem svetu prej ali slej! Nad Anglijo se maščuje sedaj nje trdovratna krivičnost ki jej ni dala, da bi bila zadovoljila stari opravičeni zahtevi Ircev po samonaravi! Da je dovolila v izpolnitev te srčne želje Irske, danes bi imela tam iskrene prijatelje države, ki bi jej ne odrekali zahtevane žrtve v težkem času, ki jih preživlja sedaj. Z brutalnim in neizprosnim odklanjanjem pa si je ustvarila tam neizprosne sovražnike, ki se za stiske države nič ne menijo ter odrekajo zahtevano žrtev brez vsakega ozira na težko mednarodno konstelacijo in grozečo nevarnost. Naši Nemci se vesele te velike neprilike, v kateri se nahaja Anglija. Pri pripadnikih naše države, ki jej je Anglija sovražnica, je to veselje naravno, opravičeno, samo ob sebi umljivo. Ali, kot pripadniki avstrijske države naj bi se ne veselili samo na tej stiski Anglije, ampak naj bi poslušali in uvaževali pouk, ki ga daje. Najsrditeji, zgodovinski nasprotniki irski zahtevi po samostojnosti so bili in so mogočni angleški konservativci. Njihova krivičnost in neliberalnost se maščuje sedaj kruto nad Anglijo. In dejstvo, da angleška vlada ponuja sedaj Ircem hom-rule, govori pač glasno, kako se je Anglija ustrašila sedanjega irskega upora!! In sedaj pridi vprašanje: mari niso bili naši Nemci in naše vlade — sedanja in nekdanje — pravi vrstniki angleških konservativcev napram zahtevam in srčnim željam avstrijskih narodov?! Mari niso tudi oni z isto srditostjo odklanjali vedno, mari ne odklanjajo tudi sedaj stare in sedaj viharno stavljene zahteve narodov po samoupravi, samostojnem narodnem življenju, po samodoločbi? Mari niso grešili in ne greše istotako trdovratno in istotako grešno in brezvestno proti svojim lastnim sodržavljanom?! Mari niso tudi avstrijski narodi sedaj ogorčeni in razburjeni vsled take politike naših Nemcev?! In ti naj si zapomnijo: kakor je analogija v vzroku ozlovoljenja na Angleškem in v Avstriji, tako bi mogla nastati analogija v posledicah. Grehi angleških konservativcev na škodo Ircev se krvavo maščujejo nad angleško državo....! Tako hudo, da sedaj ponujajo, kar so nekdaj odklanjali v grešni trdgovratnosti in zaslepljenosti!! Mogel bi, ne — pride čas prav gotovo, ko bodo naši Nemci tudi v tem pogledu hoteli posnemati angleške konservativce. Samo gledajo naj, da jim izpoznanje ne pride — prekasno! Irska jim daje pouka!

PROSIMO SLOVENSKIH, HRVATSKIH IN ČEŠKIH KNJIG ZA NAŠE RANJENE IN BOLNE JUNAKE TER ZA ONE V OKOPIH. — POŠILJEJO NAJ SE V - - NARODNI DOM V TRSTU - -

Tržaško aprovizacijsko vprašanje.

Na povabilo Delavskega sveta se je zbralo snoči v dvorani Fenice lepo število zastopnikov vseh tržaških strank in vseh razredov tržaškega prebivalstva. Med drugimi so bili navzoči državni poslanci dr. Gasser, Oliva in dr. Rybář (posl. Pittoni je bil zadržan), izmed bivših deželnih poslancev in mestnih svetovalcev naj omenimo predsednika našega političnega društva »Edinosti«, dr. Wiliana, potem Miklavca, dr. Slavika itd.

Dnevni red je obsegal dve točki: 1. Težavni položaj aprovizacije v Trstu in kakšna sredstva naj se poizkusijo proti grozeči nevarnosti katastrofe za meščanstvo; 2. izvolitev delovnega odbora za odvrnitev te nevarnosti.

Zborovanje, ki se je vršilo po § 2., je otvoril v imenu sklicateljev državni poslanec Oliva, ki je v svojem govoru nakratko omenjal vzrok sklicanja tega zborovanja: neznosne prehranjevanjske razmere v Trstu, in nato podal besedo poročevalcu dr. Puecherju, ki je uvodoma omenjal značilno dejstvo, kako so se sedaj prvikrat zbrali v isti dvorani zastopniki vseh tržaških strank in vseh tržaških razredov. Z ozirom na to, da je bilo prej to popolnoma izključeno, je očividno, da mora vzrok, ki je sedaj zbral vse dosedanje nasprotnike, gotovo skrajno važen. In ta vzrok je eksistenčno vprašanje mesta Trsta, .

Govornik je nato očrtal nesmiselno in nesmotreno delovanje osrednje vlade v prehranjevanjskem vprašanju, v katerem si nikakor ne zna več pomagati. Ogrska ne da ničesar, iz obljubljene dežele Ukrajine do konca majnika po lastnem vladnem priznanju ni pričakovati ničesar, in tako nima država več živil, tako nimajo centrale ničesar in nas prepuščajo samim sebi, da smo navezani le na sebe in kvečjemu na najbližjo okolico. Tržaško prebivalstvo je izročeno na milost in nemilost oderuštvu osrednja vlada si pa pere roke, češ naj skrbimo sami zase, kakor sami vemo in znamo. In vendar je vlada dolžna da skrbi za nas, zato pa tudi moramo zahtevati od nje, da preskrbi od Ogrske toliko živil, kolikor nam jih je treba do nove letine. Obenem pa mora vlada sama tudi prevzeti vse večje stroške aprovizacije, ki gredo na račun živilskega oderuštva, kajti če ima aprovizacijska komisija kake prihranke, je to lastnina prebivalstva, ki se ne sme metati v žrelo oderuhom. Vlada mora poskrbeti zato, da Trst, ki je več trpel v vojni, kot vsako drugo bolje oskrbovano mesto v Avstriji, ne pogine lakote. Prebivalstvo mesta Trsta noče umreti za lakoto, temveč, če bi hotelo priti do tega, rajši kje drugje. (Živahno odobravanje.)

Nato je predlagal obsežno resolucijo, ki v smislu njegovih izvajanj zahteva takojšnjo izdatno pomoč Trstu in sicer predvsem glede živil in maščob, in sicer po cenah, kakor so sedaj, a ne višjih.

Govoril je nato v imenu zveze delodajalcev dr. Cimadori, ki se je izjavil brezpogojno za predlagano resolucijo in predlagal, da se sprejme brez debate. — Sprejeto soglasno.

Ko se je nato odobril v imenu »Mednarodne zveze tržaških in primorskih časnikarjev« predlagani delovni odbor, ki se lahko še izpopolni s kooptiranjem, je predsednik drž. poslanec Oliva zaključil zborovanje.

Akcije, katero gotovo z radostjo pozdravlja vse tržaško prebivalstvo, moremo le podpirati z vsemi sredstvi, ki so nam razpolago. Želimo pa, da naj izvoljeni delovni odbor nemudoma prične svoje delo in v najkrajšem času, gotovo še tekom tega tedna stori vse, da se tako upravičene zahteve do skrajnosti izmučenega tržaškega prebivalstva uveljavijo na pristojnih mestih.

* * *

DELOVNI ODBOR.

V delovni odbor so bili izvoljeni:

Aprovizacijska komisija: dr. Abram in Bernardon;

Trgovinska in obrtna zbornica: vit. Alberi, Brunner;

Občinski gospodarski svet: Rastelli, Laurencich, Frida Besso;

Razpuščeni mestni svet: Chiussi, Valerio, Arch. dr. Slavik;

Komisija za revizijo izkaznic za neimovite sloje: Bratina;

Zveza zadrug: Robba, Guarrini;

Zveza delodajalcev, Zveza industrijalcev: dr. Cimadori;

Lloydovo oskrbovališče: dr. Paugger;

Zavarovalnica proti nezgodam: Gerin;

Pol. društvo: »Edinost«: dr. Wilfan;

Odvetniška zbornica: dr. Rabl;

»Associazione politika adriatica«: Bernetich;

»Delavske konsumne zadruge«: Visintini;

Meščanske konsumne zadruge: Pernetti;

Kons. zadruga drž. uradnikov: Berlot;

Associazione Istria-Trieste: Cirotti;

Mednarodna zveza tržaškega in primorskega časnikarstva: Passigli;

Aprovizacija delavnic: Taft.

Urad za podpiranje poklicanskih in begunskih rodbin: Fragiacomo;

Miljska aprovizacijska komisija: Gervin;

Delavski svet in zaupniški zbor: dr. Puecher, Jernejčič, Catalan, Schmiedek, Golouh, Kenic, Gizela, Serpo, Pisoni, Jurizza;

Za male obrte: inž. Corretti;

Za trgovske nameščence: Perez.

Poleg teh politična zastopništva mesta, državni poslanci dr. Gasser, Oliva, Pittoni, dr. Rybář in član gosposke zbornice vit. Escher.

Prodaja kuriva.

Oglje. 10 kg na rumene izkaznice.

Sv. Vid: št. 601—900 (ob. št. 6) 26. 4. ul. Madonnina 8, št. 901—1200 (ob. št. 6) 26. 4. ul. Cereria 2, št. 1201—1700 (ob. št. 6) 26. 4. ul. S. Michele 16, (84 vin. za kg). — Staro mesto: št. 691—700 (ob. št. 6) 26. 4. ul. Pozzachera 2, št. 771—1020 (ob. št. 6) 26. 4. ul. Mura 12, (84 vin. za kg). — Novo mesto: št. 801—1800 (ob. št. 6) 26. 4. ul. Amalia 13, št. 1801—2090 (ob. št. 6) 26. 4. ul. S. Zaccaria 3, (84 vin. za kg). — Stara mitnica: št. 2231—2330 (ob. št. 6) 26. 4. ul. Toro 13, št. 2331—2460 (ob. št. 6) 26. 4. ul. Toro 14, št. 2461—2560 (ob. št. 6) 26. 4. trg G. B. Vico 9, št. 2561—2680 (ob. št. 6) 26. 4. ul. Risorta 17, št. 2681—3280 (ob. št. 6) 26. 4. ul. Madonnina 39, št. 3281—3480 (ob. št. 6) 26. 4. ul. Media 8, št. 3481—3570 (ob. št. 6) 26. 4. ul. Media 52, (84 vin. za kg). — Sv. M. M. zgoraja: št. 1—38 (ob. št. 6) 26. 4. ul. Rigutti 11, 84 vin. za kg). — Sv. M. M. spodnja: št. 1—64 (ob. št. 6) 26. 4. ul. Rigutti 11, (84 vin. za kg). — Kjadin: št. 1—448 (ob. št. 6) 26. 4. ul. Carpison 10. (84 vin. za kg). — Greta: št. 1—100 (ob. št. 6) 26. 4. ul. S. Anastasio 9, (84 vin. za kg). — Rocol: št. 1—100 (ob. št. 6) 26. 4. ul. Rigutti 11, št. 101—170 (ob. št. 6) 26. 4. ul. Media 52, (84 vin. za kg).

Zelene izkaznice.

Novo mesto: št. 1—76 (ob. št. 5) 26. 4. ul. Forni 12, (84 vin. za kg). — Sv. Jakob: št. 1—51 (ob. št. 5) 26. 4. ul. Guardia 42, (84 vin. za kg).

Modre izkaznice.

Stara mitnica: št. 1—290 (ob. št. 60) 26. 4. ul. Sorgente 7, (84 vin. za kg). — Sv. Jakob: št. 1—50 (ob. št. 60) 26. 4. ul. Guardia 42, št. 51—250 (ob. št. 60) 26. 4. ul. Rivo 10, (84 vin. za kg).

Premog (iossile). 20 kg na modre izkaznice.

Nova mitnica: št. 424—787 (ob. št. 41) 26. 4. ul. Torricelli 1, (K 1'46 za 10 kg). — Stara mitnica: št. 731—920 (ob. št. 34) 26. 4. ul. Acquedotto 94, (K 1'46 za 10 kg, št. 921—970 (ob. št. 34) 26. 4. ul. Risorta 17, (K 1'66 za 10 kg). — Sv. Jakob: št. 761—926 (ob. št. 32) 26. 4. ul. Guardia 42, (K 1'66 za 10 kg). — Skedenj: št. 111—272 (ob. št. 14) 26. 4. Skedenj 508 (K 1'66 za 10 kg). — Rojan: št. 591—670 (ob. št. 12) 26. 4. ul. Boroević 51, (K 1'46 za kg), št. 671—701 (ob. št. 12) in 1—100 (ob. št. 13) 26. 4. ul. S. Anastasio 9. (K 1'46 za kg).

Koks. 10 kg na modre izkaznice.

Novo mesto: št. 1—210 (ob. št. 34) 26. 4. ul. Forni 12, (20 vin. za kg). — Stara mitnica: št. 971—1035 (ob. št. 34) 26. 4. trg G. B. Vico 9, (20 vin. za kg), št. 1026—1120 (ob. št. 34) 26. 4. ul. Toro 13, (20 vin. za kg). — Sv. Jakob: št. 921—1040 (ob. št. 32) 26. 4. trg Sansovino 7, št. 1041—1145 (ob. št. 32) in št. 1—340 (ob. št. 33) 26. 4. Rivo 10, (20 vin. za kg). — Greta: št. 178—350 (ob. št. 14) 26. 4. ul. S. Anastasio 9, (20 vin. za kg). — Rojan: št. 101—270 (ob. št. 13) 26. 4. ul. Boroević 51, (20 vin. za kg).

Domače vesti.

Dr. Lampè ovaja ljubljanskega škofa?! Čitali smo stvar v »Slovenskem Narodu« in smo si mislili svoje, a objavljali nismo stvari, ker smo še upali, da morda vendar ni resnična, ker si nismo mogli predstavljati, da bi mogel pasti duhovnik tako nizko, da bi svojemu škofu, katerega ves narod z neznatno izjemo narodnih izdajic spoštuje kot svoj narod najidealneje ljubečega moža-poštenjaka. Toda kakor vidimo, je stvar zašla tudi že v nemško časopisje, katero jo beleži v dokaz — jugoslovanskega veleizdajstva. Tako poroča »Tagespost« iz Ljubljane: »Kakor doznava »Slovenski Narod« baje od verodostojne strani, je kanonik ljubljanskega stolnega kapitlja in deželni odbornik dr. Evgen Lampè proti knezoškofu dr. Jegliču vložil pri papeški nuncijaturi na Dunaju ovadbo, da škof Jeglič razvija delovanje, ki nasprotuje koristim vere in cerkve. Knezoškof se zlasti obdolžuje, da se je postavil na čelo jugoslovanskemu deklaracijskemu gibanju — gibanju, ki zasleduje veleizdajniške cilje. Papeška nuncijatura je baje ovadbo kanonika dr. Lampeta vzela na znanje in poverila knezonadškofu goriškemu, dr. Sedeju, izvedbo informativnega postopanja. Kot neposreden povod te akcije kanonika Lampeta se označa prizor, ki se je baje predkratkim vršil med knezoškofom in njegovim kanonikom in je ob tej priliki škof nepovoljno kritiziral dr. Lampeta.« — Tako torej nemškonacionalno časopisje po ljubljanskem duhovniku kanoniku dr. Lampetu označa njegovega knezoškofa za prvega voditelja veleizdajalcev, torej za prvega veleizdajalca! Naj je ono poročilo o Lampetovi ovadbi resnično ali neresnično — najbrž je resnično! — moremo reči le eno, namreč da ponovimo besede, s katerimi je zaključil naš državni poslanec dr. Rybář svoja izvajanja na našem tržaškem protestnem zborovanju proti dr. Šusteršičevim podtikanjem: za izdajice ni mesta med našim narodom!..... »Izpljunili jih bom....« pravi Bog v sv. pismu.

Oblačila za goriške begunce, nastanjene v Trstu. C. kr. namestništveni svetnik nam javlja: C. kr. ministrstvo za notranje stvari je dovolilo enokratno podelitev oblačil tistim revnim, v Trstu nastanjenim goriškim beguncem, ki uživajo državno podporo v gotovini in ki so bili že pred 1. novembrom nastanjeni v Trstu. — C. kr. namestništvenemu svetniku kot begunski oblasti, ki so jej potrebna oblačila že došla, je poverjena razdelitev. Sedaj dobe ta oblačila begunci mesta goriškega v izmeri danih zalog blaga, potem begunci iz dežele goriške in gradiščanske. Tisti begunci, ki menijo, da imajo pravico do podelitve, naj se v naslednjih dneh in po spodaj označeni vrsti osebno in s pričlino polo o pripoznani jim begunski podpori zglasijo v prostorih c. kr. namestništvenega svetnika, oddelek za begunsko oskrbo, v ulici Sanità 10 I. v času od 3 do 6 ure popoldne, kjer se jim po strogi ugotovitvi potrebe izroče potrebovana oblačila. Begunci, ki prihajalo v poštev, so povabljeni in sicer po začetnih črkah: A D E F dne 29. aprila 1918, B dne 30. aprila 1918, C dne 2. maja, G H J dne 3. maja, K L dne 4. maja, M. N. O dne 6. maja, P 7. maja, Q R T dne 8. maja, S dne 10. maja, U V W Z dne 11. maja 118. — Vprašamo c. kr. namestništvenega svetnika, kedaj naj se prijavijo begunci z začetnicami C, J, Š in Ž.

Umrl je v sanatoriju Wittesbach v Monakovem 21. t. m. bivši komornik, poslanik in pooblaščeni minister grof Rudolf Coronini-Cronberg. Bil je sin tajnega svetnika in komornika grofa Frana Coroninija, bivšega goriškega poslanca in predsednika državnega zbora in dolgoletnega goriškega deželnega glavarja. Grof Rudolf Coronini, je služboval v diplomatski službi v Carigradu, Berolinu, v Belgradu in končno pri Vatikanu. Ko je stopil v pokoj, se je bavil z upravo svojega posestva in industrijskih podjetij v Šempetru pri Gorici. V sedanji volni sta bila njegov grad in vila »Tusculum« popolnoma razdejana. S svojo rodbino je zadnji čas bival na Solnograškem. Zapušča vdovo, grofico Marijano in tri otroke, od katerih se najstarejši, Alekse, nahaja na fronti, mater, grofico Selmo, roj. grofico Christalniggovo, ter brata grofa Alberta in sestro komteso Seli. — Dočim je bil pokojnikov oče mož, ki se je zelo zanimal za politiko, tudi našo domačo primorsko — bil je župan v Šempetru in je kot tak uradoval popolnoma slovenski — in je bil njegov v Krombergu bivajoči brat Alfred celo slovenski poslanec, se pokojnik ni bavil s politiko, temveč se je zanimal večinoma le za svoje gospodarstvo in sploh gospodarske stvari. Slovenski je govoril prav dobro in je tudi rad občeval v našem jeziku z našim ljudstvom. Nasprotnik našim narodnim težnjam ni bil nikoli! N. p. v m.!

Nemci se pripravljajo na — Jugoslavijo? V graški »Tagespost« čitamo pod naslovom »Slovenski jezikovni tečaji« naslednje: »Kot star nemški uradnik na Spodnjem Štajerskem priporočam, da naj se kar največ mladih mož in deklet, ki hočejo stopiti v službo k pošti, železnici ali v druge urade, da priuči slovenskemu občevalnemu jeziku. Kot učitelji bi mogli vedno prihajati v poštev praktično izkušeni strokovnjaki.« — Bravo! Le tako naprej! V Jugoslaviji ne bo mogoče izhajati brez znanja našega jezika. Ali da, ko jim gre edino le za to, da bi z znanjem slovenščine izpodrinili Slovence iz državnih in zasebnih služeb, kjer se tudi v današnjih protijugoslovanskih časih ne more izhajati brez slovenščine.

Vojaški konji za poljedelska dela. Vladni komisar razglaša: Glasom odloka vrhovnega armadnega povelništva, izdanega 1. marca 1918, št. 17.566, se morejo začasno prepustiti poljedelcem v svrho pospeševanja pomladanske setve, vsi konji armade na bojišču, katere ne potrebuje armada neobhodno, in sicer pod pogojem, da poljedelci, katerim se konji prepuste, sami skrbe za njih oskrbo, dokler jih imajo. Iz vojaških ozirov se ne more vnaprej določiti, za koliko časa se morejo konji prepustiti poljedelcem; vsekakor pa bodo vojaške oblasti šle kolikor le mogoče na roko poljedelcem. Osebe, ki bi želele, da se jim prepuste konji pod zgoraj omenjenim pogojem, naj se prijavijo mestnemu magistratu, odd. I. (mestna palača, III. nad., vrata št. 84) do 15. majnika t. l.

Naša podružnica Glasbene Matice priredi v nedeljo, 5. majnika t. l., v veliki dvorani Nar. doma s svojim mešanim zborom, ki šteje nad 80 pevk in pevcev velik koncert z raznovrstnim izbranim sporedom. Na koncertu sodelaje tudi gospa Pavla Lovše-Beletova, ki je najboljša slovenska sopranska solistinja in je žela na koncertu v Ljubljani največje uspehe. Spored priobčimo prihodnje dni. Naše občinstvo pa že danes opozarjamo na ta koncert, za katerega bodo sedeži v predprodaji pri vratarici Narodnega doma od nedelje dalje.

Dobrotnik naše mladine. Naš znani gostilničar g. Anton Bosak je te dni zopet povabil dva učenca CM šole k svoji gostoljubni mizi, kjer dobivata vsak dan brezplačno kosilo, kar je zlasti v teh težkih časih za našo že tako obnemoglo deco neprecenljive vrednosti. Sedaj se gostuje pri Bosakovi mizi vsako opoldne že 7 naših učencev, kar je vsekakor dokaz, kako gorko in plemenito srce ima g. Bosak za našo šolsko deco — našo bodočnost, za kar mu izrekamo vse priznanje in zahvalo. Da bi njegov zgled našel še mnogo posnemalcev! — Razrednik.

V soboto, 27. aprila, ob 8 zvečer bo predaval v veliki dvorani Delavskega doma (ul. Madonnina št. 15) občeznani strokovnjak v prirodnih vedah, dr. Pavel Grošelj iz Ljubljane, o »Lakoti« (fiziologiji prehrane). Vstopnina za člane »Ljudskega odra« 40 vin., za nečlane 60 vin. Dijaki imajo prost vstop.

Knjige Slovenske Matice so, kakor je bilo že objavljeno, končno dospele, in udje lahko pridejo ponje k poverjeniku, ulica Nadvojvode Josipa 13. I. Za poštnino je treba plačati po 20 vin. Pri tej priložnosti se priporoča, da bi se plačala udnina za tekoče leto, ki je bila zvišana za redno članarino na K 8. Poverjenik.

Jadranska banka. V seji upravnega sveta Jadranske banke, ki je bila 18. t. m., je bilo sprejeto poročilo o zvišanju glavnice od 12 na 20 milijonov kron. 90% od 20.000 kosov razpoložljivih novih delnic so prevzeli stari delničarji potom opcije, tako da je mogoče razdeliti med nove delničarje samo 10% od prijavljenih delnic. Sindikat, ki je bil osnovan v svrho garancije za povišanje delniške glavnice, je bil vsled tega razpuščen, ne da bi se bil potreboval. XII. občni zbor delničarjev bode sklican za 15. maja t. l. Na dnevnem redu se nahaja ražun običajnega programa, tudi predlog upravnega sveta glede ponovnega zvišanja delniške glavnice. Upravni svet se je odločil, predložiti to zadevo v svrho sklepanja že pri prihodnjem občnem zboru, ker so se vlagatelji zavoda pomnožili na tak način, da mora uprava misliti, da spravi v ravnotežje lastna sredstva z onimi poverjenimi zavodu.

Obiasti, ki ji gre. Presvetli cesar je zapovedal vojaškim poveljnikom, da — če le možno — nameščajo poljedelce - vojake v bližino domačije. 45-letni Ivan Benevoli pri Sv. Ivanu, ki ima največ zemlje za obdelovanje in se nahaja od začetka vojne pod orožjem ter ima sedem otrok v starosti od 1 do 13 let, pa navzlic prošnjam ne more in ne more iz Albanije v Trst ali okolico. Koliko vojakov služi tod, ki ne vedo, čemu so v teh krajih! Mož pa, tako potreben družini, je v tujini. Ali nimamo vsi istega cesarja?

Od doma je odšel — ne ve se kam — 12-letni dečko Viktor Besednjak. Odšel je v torek opoldne in od tedaj ni nobene sledi za njim. Vsa poizvedovanja so ostala brezuspešna. Dečko je dobro razvit, črnih las, podolgastega obraza. Imel je na sebi zelenkast jopič, kratke sive hlače, mornariško čepico in rdečo »majo«. Kdor bi naletel na tega dečka, naj ga prime in izroči policijskemu komisarijatu pri Sv. Jakobu, oziroma, ako bi ga dobili na deželi, bližnji orožniški postaji.

Mestna zastavljalnica. V soboto, 27. t. m., se bodo dopoldne prodajale na javni dražbi razne dragocenosti, zastavljene meseca aprila leta 1917. na zastavne listke serije 141 in sicer od št. 212.401 do št. 215.300. — Popoldne se bodo prodajali razni nedragoceni predmeti (razno perilo brez izkaznice in druga oblačila), zastavljeni meseca avgusta leta 1917. na zastavne listke serije 142.

»Tržaška kmetijska družba« naznanja, da je prejela nekaj tobačnega ekstrakta. Kmetovalci, ki so se priglasili zanj, naj se oglase v njenem uradu Dunajska ulica 10 I.

Priporočljiva tvrdka.

Damska krojačnica

A. RIEGER, Trst ulica Commerciale 3. Izdeluje vsakovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju, plesne obleke, obleke za poroke, bluze za gledališče itd. Cene zmerne. 337

Češko Budjevička Restavracija (Bosákova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ul. G. Galatti (zraven glavne pošte.) Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI.

Učiteljica naučí govoriti nemško in italijansko v treh mesecih. Ulica Maiolica 17. II. 2094

Na prodaj sta dva vinska soda po 640 litrov vsaki. Naslov pove Inser. odd. Edinosti. 2095

Grah za seme zamenjam ali prodam. Stoka, kavarna Commercio od 3—7 pop. 2097

Teleta in prešiče kupuje in dobro plača Hotel Balkan, Piazza Caserma, Trst. 2 96

Žveplo prve vrste proda ali zamenja z 2i ...šem Tvrdka Dollinar, Trst, Gelsi 16. 2043

Vreče vsake vrste kupuje Babič Fran ... grande 20. 17

Prodam ali zamenjam vsakovr... z jestvinami. Ulica Edmo... 17, III. vr. 10 od 11—3 pop. 94

Ugodna prilika! Na prodaj je jako ... idoča mlekarna z ... ljenjem prodaje vsakovrstnih stvari, na zelo ... denem kraju mesta. Več pove vratarica, ulica ...eriera št. 25. 77

Fotograf Anton Jerkič posluje v svo... v Trstu, Via delle Poste ... 40

Licitacija konj.

V mesecu maju 1918 se vrše licitacije konj, ki so potrebni odpoćitka, v naslednjem redu:

Pri vnovčevalnici konj v Korminu dne 2. in 16. ob 9. uri zjutraj.

K licitaciji se dopuste le taki ponudniki, ki se izkazujejo s kupno legitimacijo, potrjeno od politične oblasti, da so poljedelci.

Čas, v katerem se lahko kupcu licitiranega konja, če ta pogine ali ga je bilo treba pokončati, nakaže drug nadomestni konj, se podaljša od 14 dni na tri tedne.

Nasprotno mora kupec, kateremu se je nakazal kak nadomestni konj, tega tekom treh mesecev po odkazu tudi v resnici prevzeti. Ta rok teče od onega dne, ko se dostavi dotičnemu kupcu pismeno obvestilo, da se mu dovoli prevzeti nadomestnega konja. Po preteku treh mesecev zapade pravica do nadomestnega konja.

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmio 5

(Lastno poslopje)

Kapital in rezerva K 23,000.000.—

FILIJALKE: Dunaj Tegetthoffstrasse 7—9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar.

VLOGE NA KNJIŽICE

3½%

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje banka svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiroračunu po dogovoru - Akreditivi čeki in nakaznice na vsa tu-in inozemska tržišča.

KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje rente, obligacije, zastavna pisma, prijoritete delnice, srečke, valute devize, promese itd. Daje PREDUJME na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. SAFE DEPOSITS PROMESE. — — Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk i. t. d. brezplačno. Stavbni kredit, rembours kredit. Borzna naročila. — Inkaso.

MENJALNICA. — — — ESKOMT MENIC

Telefoni: 1463, 1793 in 2670.

Uradne ure: od 9 do 1 popoldne

Brzojavi: JADRANSKA.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák

v Trstu, ulica Poste vecchie 12 vogal ulice delle Poste.

Izdiranje zobov brez bolečin. — Plombiranje.

— UMETNI ZOBJE —

Kislo vodo

(„Silva“ vrelec), žganje in vino razpošilja A. OSET p. Guštanj (Koroško). — Kupuje steklenice vseh vrst ter zamaške stare in nove.

Kabaret-Varietè MAXIM

Trst - Via Stadion 10 - Trst

Odprt od 8½ zvečer naprej

Ustopnino K 2

Amerikansko duble-zlato

v zlatarnici in urarnici

A. Jerman, Trst, ul. Barriera vecchia 19

Velika zaloga dolgih in ovratnih verižic, zapestnic prstanov, uhanov, obeskov za slike, medaljone i t. d. Vse stvari so po zmernih cenah, izdelane v najboljši tovarnah. — Srebro in zlato kupujem in menjam

Pošilja se po povzetju. Ceniki se ne razpošiljajo